

ifB

NYHETER

Nr. 12 / 2017

Institutet för Bibelöversättning www.ifb.nu

Ibrahim Geljastanov

vägen till kallelsen s. 2

Kjell Johannessen

in memoriam s.4

Översättaren Ibrahim Geljastanov

KALLAD TILL ÖVERSÄTTARE

Ibrahim Geljastanovs väg till kallelsen

Hur blir man översättare av Bibeln? I Ibrahims fall började det den 16 januari 1927 i en bergsby i Balkarien i Kaukasien, södra Ryssland. Ibrahim föddes alltså för snart nittioett år sedan. Livet i byn var som det alltid varit, ingen anade vad som väntade dem längre fram.

När han var bara fem år dog hans far i den arabiska öknen på väg hem från en pilgrimsfärd till Mecka. Och när han var 17 år anklagade Stalin några små sovjetiska folk – balkarer, ingusjer, kalmucker, karatjajer, krimtatarer och tjetjener – för samarbete med tyskarna och lät deportera dem till Centralasiens ödemarker. Hela det balkariska folket deporterades den 8 mars 1944. Och detta pågick när deras unga män alla var vid fronten, inkallade i Röda armén och i strid mot tyskarna, helt ovetande om vad som hände därhemma. Ibrahim mindes den där morgonen så här:

Översättningen granskas

“En morgon kom lastbilar till vår by. Mamma samlade i all hast några kläder och något av det nödvändigaste och sedan körde de iväg alla byinvånarna till järnvägsstationen. Resan i de överfyllda vagnarna tog 15 dagar och skedde under fruktansvärda former. Dysenteri, tyfus och andra

sjukdomar skördade många liv. Slutstationen blev södra Kazakstan.” Ibrahim har svårt att med ord beskriva det fruktansvärda liv man fick leva. Pesten härjade och fattigdomen var skriande. Hans mor dog efter att ha gett honom sitt sista brödstycke.

Som invandrare i Kazakstan fick han regelbundet anmäla sig hos myndigheterna. ”Jag levde ett bedrövligt liv, berättade Ibrahim. Jag levde som en stor syndare men bad samtidigt Gud visa mig den sanna vägen.” Så småningom fick han börja en yrkesskola i Tasjkent, huvudstaden i Uzbekistan. Där träffade han kristna och för första gången hörde han om Jesus av en broder som hette Nikolaj Levdanski. Men han var inte intresserad, han tänkte: ”Jag är ju muslim”. Efter ett tag träffade han Nikolaj igen och följde honom då till ett möte. År 1953 tog han emot Jesus Kristus. Det var så hans liv tillsammans med

Jesus började. En gång hade han en dröm, han såg Kaukasus, sin fars by och ett litet hus där det samlades troende balkarer.

1956 tilläts balkarerna återvända till hemlandet. Hans hemby var förintad. Han beslöt sig för att bo i staden Naltjik, även det i Balkariska delrepubliken. 1957 döptes han och två år senare gifte han sig med Lydia som också tillhörde församlingen. Ibrahim arbetade på en konditorifabrik där man tyckte han var en underlig figur eftersom han inte ville stjäla godis. När staten tilldelade lägenheter till befolkningen blev han åsidosatt, man sade till honom: avsäg dig tron så får du lägenhet. Han hade redan flera barn och de hade bara ett rum. Men han avsåg sig inte sin tro.

”Det fanns inget evangelium översatt till mitt språk, balkariska. Vårt folk är litet, endast 86 000. Dessutom finns det närbesläktade språket karatjajiska. Karatjajerna är cirka 156 000. I mitt hjärta växte en längtan att få översätta den Heliga boken till vårt språk. Mirakulöst kom år 1975 i mina händer ett Johannesevangelium på karatjajiska, som behövde korrigeras. Jag hade då ingen aning om att Gud hade väckt upp Institutet för Bibelöversättning (IFB) i Sverige några år tidigare. Detta fick jag veta många år senare. Men eftersom ingen annan ville jobba med korrigeringen började jag göra det. Efterhand upplevde jag hur Gud kallade mig att fortsätta detta arbete. Så blev jag engagerad i stor hemlighet och översatte vidare, år efter år. Mycket få människor visste vad jag höll på med.”

Viktor Dudnik, en djärv, frivillig, hemlig medarbetare i Ukraina, tog hand om att hitta någon som kunde kontrollera översättningen. Så här berättar han om sitt möte under kommunisttiden med översättaren Ibrahim:

“En gång kom jag till en broder i Karatjaj-Tjerkessien och frågade ho-

Ibrahim Geljastanov (längst till höger) och Borislav Arapovic (andra från vänster)

nom om översättning. Ibrahim, som han hette, var tyst länge, och sedan sade han: ‘Fem år har jag arbetat med översättning till mitt modersmål, jag visste inte vad jag skulle göra vidare med den. Nu ser jag att Herren sände sin ängel...’

Efter några år när han blev klar med Nya Testamentet försökte han skicka manuset med sina vänner till IFB i Sverige men väskan med översättningen försvann på stationen. Han fick börja om.

Från Ibrahim fick vi hans mycket vackert inbundna maskinskrivna översättning av NT år 1989. I april 1995 fick han vara med när presentationen av det tryckta Nya Testamentet och Psaltaren på balkariska ägde rum i före detta kommunistpartiets högkvarter i Naltjik. Det var en folkfest. Det kom författare, artister, betydande personer i delrepubliken, salen var full. Från Sverige kom IFBs medarbetare Kaisa Franzén. Ibrahim var lycklig.

Även Ibrahims dröm från 1950-talet besannades på 90-talet. Nu fanns det en skara troende balkarer och de samlades just i det huset han såg i drömmen. Borislav Arapovic, Institutets grundare, skrev så här om sitt besök hos Ibrahim: ”När jag våren 1997 för första gången besökte staden Naltjik var det för mig någonting överkligt att se balkarerna läsa och predika ur detta NT med så underlig historia.”

Men Ibrahim stannade inte där. Han översatte även delar av Gamla Testamentet: 1 och 2 Mosebok, Ordspråksboken, Jesaja, Jeremia, Klagovisorna, Jona. När Ibrahim blev gammal och sjuk besökte hans muslimska släktingar honom och försökte få honom att vända tillbaka till islam på gamla dar. Men han stod fast i sin tro ända till slutet. Han dog den 17 december 2016. På hans begravning kunde de höra Guds ord. Efteråt tog alla var sitt exemplar av Nya Testamentet. De var förvånade att det fanns så många kristna balkarer.

Ibrahim ägnade sitt liv åt att tjäna Honom som hade dött för honom!

Vill du att hans gärning ska leva vidare och att balkarerna får hela Bibeln? Stöd då detta arbete med din gåva.

Brane Kalcevic

Månadens projekt

Stöd översättning till balkariska med din gåva till månadens projekt!

*Du kan även använda tjänsten SWISH
Ange nummer
123 671 9611*

KJELL JOHANNESSEN IN MEMORIAM

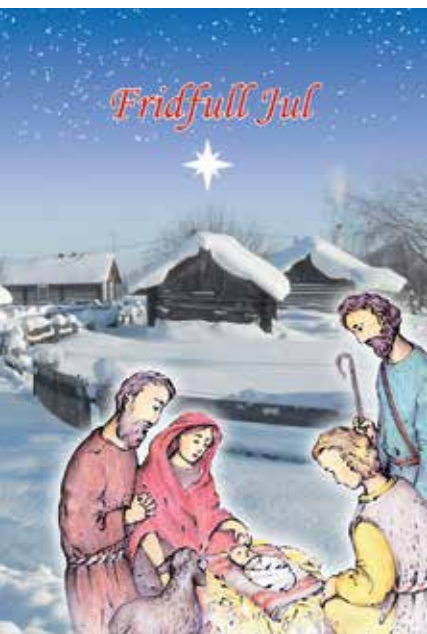

Kjell Johannessen – datasnille, varm kristen och frivilligarbeta-
re – lämnade oss den 18 september i
år. Kjell bodde i Bergen, Norge, och
arbetade med dataprogram för sätt-
ning av texter. Framför allt skapade
han teckensnitt för de olika språken
och alfabeterna i en tid då de inte fanns att köpa. Tack vare
honom kunde IFB använda sig av datorer i sitt arbete.

I sitt första brev till IFB i november 1983 skrev han:
”Herren har lagt en längtan i mitt hjärta att se Bibeln
översatt till de språk i världen som ännu inte har någon
Bibel...” och senare: ”Herren har lagt på mitt hjärta att
utveckla ett system för bibelöversättning... med den mo-
dernaste tekniken.”

Kjell var bästa elev i skolan och på Oslo universitet. Han
var intresserad av språk och mission, bl a smugglade
han Biblar bakom järnridån. Trots att han hade en mus-
kelsjukdom och var senare rullstolsbunden gjorde han
ett banbrytande arbete. Allt han gjorde, gjorde han frivil-
ligt, av hjärtat och med glädje. Vi står i tacksamhetsskuld
till honom, det gör även många folk och språk i Öst. Han
blev 75 år.

Vi tackar Gud för Kjell och lyser frid över hans minne.

Vi önskar dig

En
fridfull
Jul

Tack för ditt stöd
och dina gåvor
under det gångna året!

GÖRAN LARSSONS SPALT

Ur Göran Larssons bok ”Upp-
brottet” (Andra Moseboken i
judisk och kristen tradition),
2007, med hans tillstånd.

ETT HELIGT FOLK

I kapitel 19 läser vi följande: »Om ni nu lyssnar till
mig och håller mitt förbund skall ni vara min dyrbara
egendom framför alla andra folk ...» (vers 5). Bland
alla missförstådda och vantolkade verser i Bibeln är
denna av särskild vikt ... På en avgörande punkt är den
svenska översättningen felaktig. Många tar för givet
att Guds utväljande av Israel till sitt egendomsfolk
sker på de andra folkens bekostnad. Därför har övers-
ättarna valt att säga »min egendom framför alla andra
folk». De har då frångått den vanligaste betydelsen av
den hebreiska preposition som används, *min*, som är
»från» eller »bland». I 19:5 står alltså att Israel ska
vara Guds speciella egendom *bland* de andra folken...

Ett »heligt folk» betyder alltså ursprungligen inget
annat än ett »avskilt folk», liksom det hebreiska verbet
»helga» (*qiddesh*) har grundbetydelsen »avskilja», det
vill säga att skilja ut för ett särskilt ändamål. Denna
betydelse kommer särskilt tydligt fram i 3 Mosebok
20:26: »Ni skall vara helgade åt mig, ty jag, Herren,
är helig, och jag har avskilt er från (på hebreiska *min*)
andra folk för att ni skall tillhöra mig.» ... Även det
hebreiska ordet för förbund – *berit* – har som grund-
betydelse »en avskild del».

Det är viktigt att hålla dessa konkreta betydelser
av orden »helig», »helga» och »förbund» i minne.
Vi tänker ju annars så lätt på ord som »helgon» och
på särskilda förtjänster och fördelar när vi hör orden.
Utkorelsen sker av nåd och innebär snarare förpliktelse
än fördelar ... Gud tänker på hela världen som sin
egendom när han gör Israel till sin särskilda egendom.
Han utväljer Israel för världens skull, liksom han
tidigare utvalt Abraham för att bära välsignelse till
världens alla folk. Så är det alltid med Guds utkorelse:
man utväljs inte för att bli tjänad utan för att tjäna. Det
är därför det är så viktigt att *inte* översätta »framför»
alla andra folk!

Göran Larsson är teol dr, präst, lärare i hebreiska,
bibelvetenskap, rabbinisk litteratur, judaica och
judisk-kristna relationer.

 Följ oss på Facebook

Institutet för Bibelöversättning

Box 20100, 104 60 Stockholm
Tel. 08-722 23 40, Fax 08-722 23 45
e-post info@IBTnet.org
Bg 148-3189, SWISH 123 671 9611

Raamatunkäännösintituutti

Pl. 272, FI-00531 Helsinki, Finland
Tel. +358-9-774 43 50, e-post info.fin@IBTnet.org
Betaltning i EUR: IBAN FI77 2065 1800 0179 11
SWIFT: NDEAFIHH

IFB Nyheter

är gratis
och utkommer 11 gånger per år
Ansvarig utgivare: Branislav Kalcevic
Tryck: Skilltryck AB, Skillingaryd